

Ἡ Νεώτερη

Φιλολογικά εἰρηνώματα

Κρητιυή

2/17-4-69

Τὰ Πρόσωπα καὶ τὰ Κείμενα

Λογοτεχνία

Ἐπιμεθεῖται: ΜΙΓΡΗΣ

Ἡ στήλη αὐτὴ ἕνα σκοπὸ καὶ μιὰ φιλοδοξία ἔχει. Νὰ παρουσιάσει, μὲ τὰ μέ καὶ τὶς δυνατότητες ποὺ διαθέτει, Νεώτερα Κρητικὰ Λογοτεχνικὰ Κείμενα γραμμένα ἀπὸ φτασμένους καὶ δόκιμους συγγραφεῖς ποὺ ἡ παρουσία τῶν περισσοτέρων στὰ Νεοελληνικὰ Γράμματα ὄχι ἀπλῶς ὑπολογίζεται ἀλλὰ θεωρεῖται ἀπαραίτητη. Τὸ ξεκίνημα τὸ κάνουμε μὲ τὸν Καζαντζάκη. Δυὸ βασικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν νὰ δώσουμε τὴν προτεραιότητα αὐτόν. Πρῶτο καὶ κύριο ἡ μοναδικὴ πανελληνία καὶ παγκόσμια ἀναγνώριση ποῦχει γίνῃ γιὰ τὴν ὥρα σὲ νεοέλληνα λογοτέχνη καὶ δευτέρου ἡ συμπλήρωση φέτος δέκα χρόνων ἀπὸ τότε ποὺ πέθανε.

ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ (1883—1957). Γεννήθηκε στὸ Ἡράκλειο καὶ σπούδασε Νομικὰ στὴν Ἀθήνα καὶ Φιλοσοφία στὸ Παρίσι. Στὰ Γράμματα πρωτοπαρουσιάστηκε τὸ 1906 μὲ τὸ ψευδώνυμο Κάρμα Νιρβαμῆ καὶ ἄργότερα μὲ τὸ ψευδώνυμο Πέτρος Ψηλορείτης. Παρατημένος ἀπὸ κάθε συγγενικὴ ἢ ἀλληβοήθεια ἀμπόρεσε κιἔξῃσε καὶ μορφώθηκε χάρη στὴ σκληρὴ του θέληση, ἐργαζόμενος μέχρι νὰ ἐπιβλη

θῇ στὶς μεταφράσεις ἀρχαίων καὶ ξένων συγγραφέων Ἀνήσυχος ἐγνώρισε δὲ τὰ φιλοσοφικὰ καὶ κοινωνικὰ συστήματα γιὰ νὰ καταλήξει στὸν ἄκρατο Νιτσεισμό, θεωρία δυναμισμοῦ καὶ ἄρνησης. Ἐγραψε πολλὰ καὶ ὄβλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου κατὰ τρόπο γλαφυρὸ καὶ σπάνιο γιὰ τὰ Νεοελληνικὰ Γράμματα.

Τὸ ἔργο του ποὺ ἐχτιμάται παγκόσμια παρὰ τὴν ἰδεολογικὴ του ἀστάθεια, ξεπερνᾷ γιὰ τὴν ὥρα τοὺς εἰ

κοσι μεγάλους.

Ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ θεωρήσαμε καλὸ νὰ δώσουμε μιὰ πτυχὴ ἀπὸ τὸν παλιό, τὸν ἀγνώστο Καζαντζάκη. Τέσσερα σονέτα δίνουμε, ἀγνώστα ἴσως καὶ σὲ πολλοὺς γραμματικούς, ποὺ βρήκαμε ἔχουν δημοσιευτεῖ τὸ 1914 στὸ δευτέρου τομοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Γράμματα» τῆς Ἀλεξάνδρειας, ὑπογραμμένα μὲ τὸ ψευδώνυμο Πέτρος Ψηλορείτης.

**CHINCHILLA
LANEGERA**

**Τὰ περίφημα
Περουβιανὰ
ζῶα
τὰ γουνοφόρα
Τσιντσιλλά
μόνο ὑψηλῆς
ποιότητος, δια
σταυρώσεως
καταπληκτικῆς
τιμῆς
Ἐυνοληπτικὴ
ἐντροπία, μεγάλη
ἀπόδοσις
Ι.ΣΗΦΟΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ
Τηλ. 21.56**

Ἡ πίστη καὶ ὁ ἐνθουσιασμός ἐκείνων ποὺ ἐργάζονται ἐθελοντικὰ στὴν Ἑλληνικὴ Ἀντικαρκινικὴ Ἑταιρία δὲν ὀρεῖ.

Χρειάζονται καὶ τὰ οικονομικὰ μέσα, ποὺ δίνει κυρίως ὁ Ἐρανος. Αὐτὰ θὰ δώσουν τὴν δύναμη στὴν Ἑλληνικὴ Ἀντικαρκινικὴ Ἑταιρία νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δραστηριότητά της.

**ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ
ΤΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟ
ΕΡΑΝΟ**

Στις 20 καὶ 21
Ἀπριλίου εἰς
τὰς πόλεις

22 Ἀπριλίου εἰς
τὴν ὑπαίθρο

**ΔΟΣΤΕ ΟΤΙ
ΜΠΟΡΕΙΤΕ**

Παρακινήστε καὶ τοὺς
ἄλλους νὰ κάνουν
τὸ ἴδιο

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ

Μὲ σάπισαν τὸ κρῖμα καὶ τὰ χρόνια.
Μὲ διώχνουνε θεοὶ κιάνθρωποι κιδῶμος
τὸ δίκιο ἀνθίζει μέσα μου κιδ νόμοι!
Καὶ τὰ χαμένα μου ἔτιοτα τὰ λαγόνια,
καθῶς τοῦ σάπιου δένδρου τὰ κροκλώνια
μῖα; Ἀνοιξὸς μποροῦν νὰ γίνουν δρόμοι
βλαστοὶ νὰ πεταχτοῦν γιγάντιοι, τρόμοι
νὰ δρόξῃ τοὺς θεοὺς καὶ καταφρόνια
Τὸ δίκιο δὲ σιωπᾷ, βογγάει ἐντὸς μου
σὰ θάλασσα. Τὶ κιάν λυσσάει τοῦ κόσμου
τᾶδι οὐ μῖσο; Στὴν καρδιά μου ἐμένα
βιγλίζει ἕνα Μάτι ὄξω νοῦ καὶ τόπου
κιάν ὁ ρυθμὸς χαθεῖ στῶν θεῶν τὰ φρένα
ζεῖ στὴν καρδιά τοῦ ἀδικημένου ἀνθρώπου.

Ἡ ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Κιάν ὄλοι τρέμουν σκλάβοι μὲς στὰ χιόνια,
λευτέρη ἐγὼ μὲς στὸνειρό μου κραινω
τὴ γνώμη μου ἀφοβα καὶ μὲ ἀνθια φαίνω
τὸ χῶμα μου καὶ νιώθω χελιδόνια
νὰ μοῦ βαρᾶν τὴ μέση. Ἀπ' τὸ σασμένο
φλοῦδι μου θριαμβικὸ χυμάει, ζεμένο
σὲ γέρανο, περδίκια, σπουργιτόνια
τὸ ψῆκι τῆς κλεμένης Πριγκηπέσσας.
Νὰ, τοὺς ἀνθὺν μου ἀσώτεψα νὰ διώξω
τὸ φόβο ἀπὸ τὶς ἀνανθεσ κορφὰς σας,
ὦ φρόνιμοι, ταυνώντας τᾶγιο τόξο
τῆς τρέλας. Τὶ ἂν μαδῶ χλωμὴ σταγιάζει;
φέρνω τὸ Μήνυμα καὶ δὲ μὲ νοιάζει.

ΤΑ ΑΙΩΝΙΑ

Πῶς χαίρεσαι τᾶπλᾶ γοντρά στολῖδια
τῆς γῆς, φτωχὴ καρδιά μου! Νὰ, τὰ βόδια
γυροῦν τὸ δειλινὸ κιάντᾶμα εἰσοδία
τελοῦν ἄρνια, βουκόλο, ὀρνίθια, γίδια,
ξωμάχοι. Κιοὶ κοπέλες πρὸς τὴν ἴδια
πηγὴ πάντα τραβοῦν κιοὶ νέφες ρόδια
σποῦν στὴν αὐλὴ τους, βίσιανα καὶ ξόδια
νὰ διώξουνε κιοὶ γέροι, ἀποτρογιδία
μασσώντας τῆς ζωῆς, πέφτουν στὸν Ἄδη.
Πηδαίει καυτὸς ὁ Ὑμέναιος ἀπὸ στόμα
σὲ στόμα καὶ ρόδα κεντάει τὸ φᾶδι
τοῦ τίποτε κιάνθεῖ βαθιὰ τὸ χῶμα
σὰ νιόνυφη; κορμί. Μὴν κλαῖς, καρδιά μου,
τὴ λαμπάδα ψηλὰ κράτα τοῦ γάμου.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Σκληρὸ θέσαμε νόμο νὰ ρυθμίζει
τὴ γνώμη μας κιάνέλιδοι κρατᾶμε
τὰ στενὰ τῆς ζωῆς κιδλο κινᾶμε,
καβάλα στ' ὄνειρό μας, ὅπου ὀρίζε
ὁ νομοθέτης νοῦς μας. Μετερίζε
δὲ θέμε, γιὰτὶ ξέρομε πῶς πᾶμε
τοῦ χάρου τὰ κορμιά μας καὶ ἐξεσπᾶμε
τὸ κῆμα τῶ βαρβάρων ποὺ χυμίζει
στὴν Πατρίδα. Μὰ ὁ νοῦς ἐμᾶ; φτεροῦδες
ταυνώντας λεύτερες χόμου τὴ νίκη
παρὰτὰ κιάνητῆς δικέφαλος οὐγες
κεντᾶ μὲ τὸνειρό του τὴ λαμπράδα
κιάνοιεῖ, στῆς βίβρωρης νύχτας τὴ φρεῖκη,
ἄνθος λευκὸ τὴ νικημένη Ἑλλάδα.

Πέτρος Ψηλορείτης